

רכש ספינת המשמר המהירה 'הפורצים' מ-17

ערך: צבי בן-צור

'הפורצים' מ-17 הייתה ספינת משמר מהירה בריטית לשעבר – שם מקורי MARY, תפוסה 65 טון, נבנתה באנגליה ב-1943 – שנרכשה ע"י זאב הים באיטליה ושופצה שם לקראת העברתה ארצה. היא הועברה ארצה בגרירה מאיטליה עד קפריסין ומשם המשיכה בכוחות עצמה. ליוו אותה במסעה יוצאי הפלי"ם אורי טהון והגדעוני ראובן "פופכן" אורן. על פי עדותו של אורי טהון, צורפו להפלגה ארצה מספר עולים שלמדו בבית ספר לדיג שבפאנו (FANO), איטליה. הספינה הגיעה לנמל תל אביב לקראת סוף יוני 1948 והוכנסה לשירות צבאי ב-3 ביולי 1948 נושאת השם 'הפורצים' מ-17.

הגדעוני ראובן "פופכן" אורן מעיד על המסע של 'הפורצים' ארצה:

"חזרתי [מהארץ, לאחר שליווה בתפקיד גדעוני את ספינת המעפילים 'לניצחון'] לתחנה ברומא ועבדתי שם עד אמצע יוני, עד אשר נקראתי יחד עם אורי טהון לבצע הפלגה לארץ של ספינת משמר מהירה מאד שיועדה לחיל הים, זה היה מעבר כמעט אוטומטי מהפלי"ם לחיל הים. ההפלגה על "הפורצים" (מ-17) הייתה מעניינת מאד מאחר שספינה זו הפליגה עם מנועים שעבדו על בנזין אוקטן גבוה (בנזין לאווירונים). היות שלא היה ידוע באיטליה אם יש בארץ מספיק בנזין כדרוש לספינה, הוחלט למלא את מקסימום כמות הבנזין האפשרית בטנקים של המנוע ובנוסף לקחנו על הסיפון בנזין בחביות גדולות כמו חביות זפת בסלילת כבישים. כדי להגיע לארץ עם מקסימום דלק גררה אותנו ספינת דיג של 'המוסד לעלייה' מ"מונפלקונה" (נמל בים האדריאטי) ועד לפאתי קפריסין.

על מ-17 אסור היה להדליק אש, לבשל או לעשן. חבל הגרירה היה ארוך למדי והוא נקרע פעמיים במזג אוויר גרוע והפך מסוכן כאשר משכנו אותו חזרה. פעמיים ביום, בוקר וערב, כיבתה הגוררת את מנועיה, נמשכנו בחבל אליה, עברנו אליה ונתנו למ-17 להתרחק חזרה ואז אכלנו ועישנו. הצוות של מ-17 כלל קפטן איטלקי, מכונאי יהודי איטלקי בשם קרלו, אורי טהון ואנכי + 3 מלחים איטלקים. בדרך גם קיבלנו תיאור באלחוט של דגל חיל הים שלא היה ידוע עדיין כשעזבנו את איטליה, אך תיארונו לנו שיהיה כחול-לבן ולכן הצטיידנו בחתיכות בד מתאימות.

ליד קפריסין נפרדנו מהגוררת, הדלקנו את המנועים ונסענו במהירות מסחררת (בימים ההם) מעל 27 קשר לכיוון חיפה. היה תענוג להחזיק את ההגה. במכוון המשכנו לכיוון חיפה ורק משם ירדנו דרומה לאורך החוף לתל-אביב (בגלל האמברגו שהוכרז ונשמר בידי האו"ם בזמן ההפוגה הראשונה). בדרך שלחנו מברק לחיל הים "לכבוד יום השבעת האמונים של צה"ל למדינה (28.6.1948), הננו מביאים לכם את ספינת הפורצים המהירה מתנה לחיל הים". עם הגיענו התקבלנו בסבר פנים יפות ועם הודעה "בעוד שעתיים עליכם להתייצב במלון סן-רמו שם יתקיים טקס ההשבעה לימאי חיל הים". ההודעה כללה גם את קרלו שמצא את עצמו יחד איתנו מגויס לחיל הים לפני שאפילו דרכנו על אדמת הקודש. "

ראובן "פופכן" אורן על הגה 'הפורצים' מ-17, במהלך הבאתה ארצה מאיטליה

